

PAPER DETAILS

TITLE: LAHEY SÖZLESMELERİNDE İADE VE DEVAM EDEN ATIF VE BU KONUDA GELİSEN
YENİ ANLAYIS

AUTHORS: İnci ATAMANFIGANMESE

PAGES: 39-74

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/99460>

LAHEY SÖZLEŞMİ
ve BU KÖ

1893 yılından beri to
leşmeler de, iade ve
liklerini yansıtma öz
göz önüne serebilme
ren Lahey sözleşme
kin yaklaşımını ince
ni ait oldukları döne
muz bakımınan Lal
mümkündür. Bu dön
ci Dünya Savaşı Sor

Lahey Sözleşmelerinde Ren

Sözleşmedir⁶.

Bu dönemde oluşturulan
lanma noktası olarak
sözleşmeler sadece âk
olduklarından ve birer
ğunun kanunlar ihtilaf
ğü üzere- esas bağlanm
iade veya devam eden
de çok düşüktü.

Bu dönemdeki sözleşme

hükmünü içermekte
 şanlıların taabiyetini
 kunun⁹ değil, kanun
 görmektedir. O zam
 yış, hem millî huku
 dikkate alınması ge
 ettiğimiz 1. maddesi
 leşme sadece âkit de
 bu devlet hukukları
 yeti esas aldıklarında

Lahey Sözleşmelerinde Ren

kun sadece iç maddî kı
lunmasa da, bunların a

II. Birinci ve İkinci

Birinci dünya savaşı, l
çalışmalarının sona er
meyle bağlı olmadığı y
tur. İki savaş arasında

Sözleşme ve Çek Hu
de iade ve devam e
kümüler, bağlanma m
hukukunu öngören
miştir¹⁸.

III. İkinci Dünya

İkinci Dünya Savaş
tirilmesi çalışmaları

Lahey Sözleşmelerinde Ren

nimarka ve Norveç gibi
alan hukuklarda ise bu
dir²⁰.

Sözleşmenin birinci ma
lunduğu devletin huku
tinde bulunduğ u devle
lanmasını öngörüyorsa
kukunu uygular' (md.1)
atfın ilk uygulaması o
benzer bir ihtilafla kar

kuku uyarınca ise m
 hangi hukukun uyg
 yer almamaktadır. I
 karşılaşıldığı üzere,
 kukunu yetkili gör
 yetkili görmesi halin
 açıkta kalmaktadır?

Ortaya çıkabilecek p
 bulacağı sorunu aç
 hakkında düzenlem

Lahey Sözleşmelerinde Ren

me hükümlerinde, yetk
nacağına dair açık bir
dermenin küllî atıf oldu
tilafı kurallarının da d
rumda ise, iade ve dev

Lahey sözleşmelerinde
maddî kısmının uygulama
eden atfın reddedilmiş
lanıldığını görüyoruz.
hemen uygulanacak hu

on le terme «loi» dés
l'exclusion des régle
 metninde ise: ' *In t*
law in force in a St
 bir ifade yer alır.

1980 yılından sonra
 genişliğinin nedeni,
 zırlamış olduğu 198
 gulanacak Hukuk
 aranmalıdır²⁶. Gerc

Lahey Sözleşmelerinde Ren

onun temsilcisi, acenta
rişin alındığı yerin ayrı
duğu ülke olması halin
letin iç maddî hukuku
aksini açıkça kararlaştır
şekli ve süresi hakkında
maddî hukuku (*loi int*

Görülüyor ki, bu sözleş
maddî kısmının uygulan
ve devam eden atıf uyg

mülkiyet veya baş
hakları da, bu kişi
bulunduğu ülkenin

Görülüyor ki, ilgili
kümeleri uygulama
eden atıf uygulama

c) Küçüklerin Korun

Hukuk

Lahey Sözleşmelerinde Renu

d) Vasiyet Tasarrufları

Hakkında

Türkiye'nin de taraf olduğu
öngördüğü bağlanma no
re sekiz ayrı hukuku ye
menin şekli, yapıldığı ye
ğı veya ölümü anında va
tad meskeninin bulund
menkulün bulunduğu d
nal law) uygunsa, geç

cak hukuk konsund
 gulanacak hukuk,
 hukukudur (*loi inte*
 lanacak hukuk ko
 çok istisnası bulun
 şıtın sicile kayıtlı
 yer olması halinde
 kuku (*loi interne, i*
 ya birden çok ara
 hepsinin aynı yerd
 lı olduğu devletin

Lahey Sözleşmelerinde Renv

bulacaktır (md.4). Zarar
aynı zamanda zarar vere
malı aldığı yer olması h
bulunduğu devletin iç m
lama alanı bulacaktır (m
ma noktası olarak öngör
lama alanı bulacağıının
uygulamasının önüne se

g) Temsile İl

h) Tüketici Akitle

Bu sözleşme, düzen-
celikle tarafların s
marlama anında t
maddî hukukunun
vam etmesini öngö
kuk seçimi yapma
ninin bulunduğu d
uygulama alanı bu

Lahey Sözleşmelerinde Ren

j) Milletlerarası Mal S

Menkullerin Milletlerarası
mesinden 30 sene sonra
miş olan bu sözleşme, y
sözleşmenin yetersiz ka
dünya çapında bir düze
Sözleşme, yetkili hukuk
linde de uygulanacağını
teliktedir.

3. İade Sınırı

a) Çocuklara Karşı

Türkiye'nin de taraflardan birisi olarak, nafaka isteyebilecekler tarafından açılabilen ve çağına ilişkin olarak

Lahey Sözleşmelerinde Ren

tad meskeninin bulundu
mutad meskeninin bul
uygulanacağına dair sö
doktrinde, sadece iç ma
mektedir⁴².

Bu sonuca sözleşmenin
3. Madde hükmü uyarı
ülke hukukunun nafak
lerin aksine, müracaat
gösterdiği hukuk uygul

kate alınıp, bu kur
bulacağı sonucuna
larak aynı sonuç,
meskeninin bulund
malıdır.

Yukarıdaki açıklan
mından iade ve de
desinin uygulama
diği için, iade ve de
leşmelerindendir.

Lahey Sözleşmelerinde Ren

dikkate alınacaktır⁴⁴.

Sözleşme bakımından i
desinin uygulama ala
Gerçekten de bu madd
rızası dışında verilme
millî hukuku uygulam
abiyetinde bulunduğu
alanı bulacağına ilişkin
nunlar ihtilafı kaideler
yor ki, 5. maddesindeki

keni bulunduğu de
ne) uygulama alanı

Sözleşme uyarınca
 kuk, nafaka alacak
 maddî” hukukudur
 lememesi halinde
 hukukları uygulan
 maddede öngörülen
 se, müracaat edilen
 lacaktır (md.6).

Lahey Sözleşmelerinde Re

d) Evlenme Ak

Sözleşmenin evlenme
(droit, law) teriminin l
biçimde ele alacağımı
ninde 'loi' terimi yerir
en geniş anlamında h
madde uyarınca evlen
hukukuna tâbidir. Bu
evlenmenin yapıldığı

hukukun sadece iç
 kukî açıklığı sağla
 de düzenlenmiş ol
 yeri hukukunun m
 mektedir⁵². Gerçek
 kukunun kanunla
 kukun da böyle ön
 dermede bulunduğ
 hukukumuz gibi iç
 milletlerarası özel

Lahey Sözleşmelerinde Ren

Sözleşme uyarınca, mal
kukunun da uygulama
(md. 4/II). Eşlerin müş
bilmesi için öncelikle, a
ye taraf olmayan bir de
yanısıra eşlerin ilk mü
olmayan bir devlette k
Ayrıca bu iki devletin l
ilk müşterek mutad m
uyarınca da mal rejiml
nın yetkili olması ger

4. İade ve Dev

Milletlerarası

Türkiye'nin de ta
içeren 3. maddesi,
nın haksız olup ol
ca belirlenmesini
meskeni hukukur

Lahey Sözleşmelerinde Renk

kanunlar ihtilafı kuralları
bir şüpheyi yer kalman

Çocuğun mutad meskeni
kate alınacak olduğuna
durumlarda iade ve de
mümkündür. Çocuğun
göndermede bulunması
lar ihtilafı kaidelerinin
kesileceğine ilişkin olan
maktır.

munu bir yana at
nuda örnek olacak
Hatta Lagarde⁵⁹, I
şısındaki bu tutum
içindeki en dikkat
ni yaklaşım, 1989
mından, aşağıda a

1. Ölen Kişinin

H

Lahey Sözleşmelerinde Renv

Sözleşmenin 17. maddesi mi (le terme loi) kanunlukta olan hukuk anlamı rülürken, 4. madde hük

Sözleşmenin 4. maddesi linde objektif bağlama k ihtilafı kaideleri dikkat bağlama kuralı uyarınca raf olmayan bir devlet h raf olmayan devlet huk

minin amacı, sözlü
 da oluşmuş bulun
 karar ahengini sö
 4. maddesi hükm
 hizmet etmektedir
 objektif bağlama
 ma alanı bulacaktır
 dini yetkili görme
 telik, B devleti de
 başka bir deyişle
 rekse B devleti h

Lahey Sözleşmelerinde Renu

ka'nın temsilcisi bu nok
deniyle gerçekleşecek m
diklerini belirtmiştir. İş
4. maddenin uygulanma
bir hüküm eklenmiştir(

2. 1996 tarihli

Sözleşmenin 20. madde

göre yetkili olan h
linde de uygulanır.
miş olduğumuz Mi
uniform" niteliğe sa
dığı için şimdiye de

Sözleşmenin 3. Böl
larının korunması
zenlenmiştir. Madd
lanacak olan huku
kili olan makamın

Lahey Sözleşmelerinde Renv

sına ilişkin Sözleşmenin
ras sözleşmesinde yer al
sonuncu hukukun (B de
halinde 16. madde uyar
ku uygulama alanı bul
ilişkin Lahey Sözleşmes
cağı açıktır.

3. Büyüklerin

gerekli olması halinde
devletin hukuku d
letin makamlarında
gulanabilmesinin
ku uygulama alan

Sözleşme anlamının
sözleşme yoluyla
tükten sonra kulla
nin varlığı,kapsam
maddede belirtile

Lahey Sözleşmelerinde Renk

Özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra yapılan sözleşmeler bakımından I. Dünya Savaşı ve devam eden atfın reddi ve kabulü. İkinci Dünya savaşı öncesi ve savaş sırasında iade ve devam eden atfın reddi ve kabulü akdedilmiştir. Her iki sözleşme de reddedilmiş veya kabul edilmiş ve kabul etmekle birlikte; iki dönemi kapsayan bir maddede bulunmaktadır. O da, Birinci Dünya Savaşı

1996 tarihli Çocuk
vam eden atıf uyg
dır. Bu da, âkit olma
nan karar ahengir
line getirmektir.
berinde getirdiği a
menin öngördüğü
bi, bundan sonra
verecek gibi görün